

Toplumsal Projeler ve Kültürel Çalışmalar ile Geleceği İnşa, Birlikte İlerleme ve Sürdürülebilirlik

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Hamden kemâ yenbagî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih nahmeduhû bi-cemîi mehâmidih. Ve's-salâtü ve's-selâmü âla seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn tâcî ruûsinâ ve kurreti uyûnunâ Muhammedini'l-Mustafâ ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ'.

Emmâ ba'd:

Allahu Teâlâ hazretleri sizleri sevdiği kullardan eylesin. Ve aranızda Efendimiz'in teşvik ettiği bu yardımlaşma, bu ikramlaşma, bu samimi, ihlâslı, karşılıklı ikazlı çalışma, sevme ve ziyaretleşme işini, dinî, hoş ve latif bir faaliyet olarak devam ettirsin, dâimî eylesin.

Bizim düzenli toplantıların yapılabilmesi için böyle güzel mahallere ihtiyacımız var. Şu, iptidaî bir mekândır. Allah'a hamd ü senâlar olsun, güzeldir de, yine de eksiklidir. Çünkü bu

kadar kalabalıklar için bilimsel ölçülerle düşünmüş bir toplantı salonu değildir. Her insan için düşünülen metreküp hava miktarı vardır, havalandırma vardır, ses izolasyonu vardır. Sahne olması lazım, diğer hususlar olması lazım. İnşallah hedefimiz böyle toplantıları yapabilecek merkezleri kurmaktır, bir.

İkincisi, bizim gençlerin enerjisi ile yaşlıların tecrübesini, ilmini, irfanını herhalde imtizaç ettirmemiz, mecz etmemiz, karıştırmamız ve hizmete beraber sunmamız önemli bir husustur. Gençlerimiz bizden kopuk olursa yaşlıların tecrübesini kazanamaz.

من جرّب المجرب حلت به الندامة

Men cerrebe'l-mücerreb hallet bihi'n-nedâme diye bir söz, şiir parçası vardır Arapça'da. Yani, "Tecrübe edilmiş işi tekrar tecrübe eden, sonuç alamaz. Herkes aynı şeyi tekrar ediyor, aynı noktada kalıyor. Nedamet-ten, pişmanlıktan kurtulamaz."

Yaşlıların tecrübeleri, birikimleri gençlere intikal etmeli, gençler onu aşip daha ileriye gidebilmeli. Onun için gençlerle yaşlılar

arasında kopukluk olmamalı, kültür farkı olmamalı. Gençler yaşlıların kültürünü, görgüsünü kazanabilmeli, centilmenliğini alabilmeli; yaşlılar da gençlerden enerji kazanmalı, onların yanında adeta gençleşmeli, dinçleşmeli.

O bakımdan, gençlerimizi meşgul edecek, gençlerimize bir hedef olarak, her birinize bulunduğunuz il ve ilçelerin yakın mahallerinde bir spor sahası, bir piknik sahası teklif ediyorum. Dün bunu geniş bir şekilde anlatamadım. Havası güzel, ormanların kenarında, bir dağın yamacında, bir gölün kenarında... Şehirden biraz uzak olabilir, ulaşımın güzel olmasına dikkat edilmeli. Yolu olan bir yer olmalı. Şöyle formüle edebiliriz: “Kendi piknik alanını kendin yap.” gibi, böyle bir şekilde söyleyebiliriz. Hani “Kendin pişir, kendin ye.” usûlü gibi. Ve gençlere de bu meseleyi “Kendi spor alanını kendin yap.” gibi [bir] formülle sunabiliriz.

a. Kendi Piknik Alanını Kendin Yap

Şöyle diyelim: Mesela Adapazarı'nın on kilometre uzağında, havası temiz, şehir havası kirliliğinden, gürültüsünden uzak bir yer, bir köy arazisi satın alınsa, bir tarla satın alınsa,

muhakkak ki şehirdekinden çok daha ucuz olur. Bu 100-150 dönüm filan toplanılsa... Böyle bir arazi... Bir tarafına ağaçlandırma yapılsa, bir tarafı kadınların piknik yeri, istirahat yeri olarak düşünülse, öbür tarafı gençlerin spor yapma yeri olarak düşünülse; bir tarafında da böyle toplantıların, seminerlerin, eğitimlerin yapılma yeri olarak düşünülse, binalar olsa, konferans salonları olsa... Bunlar portatif de olabilir. Yol üzerinde, E5'ten buraya gelirken şişirme kapalı spor salonu görüyorum ben. Portatif de olabilir, konforlu da olabilir, ne şekilde olacaksa... Bu gibi toplantı yerlerinde zaman zaman nişan ve düğün merasimleri de yapılabilir. Gelir de getirebilir.

Böylece hem oranın yeşillendirilmesinde, benim *Kadın ve Aile* dergisinde teklif ettiğim, ormanları, koruları ve parkları kurma çalışması sağlanmış olacak; hem kültür merkezini ileriye dönük, 1900'lü yıllar değil de 2000'li yılların Adapazarı için, -Belki orası yine şehrin içinde kalacaktır, bilmiyorum.- 2000 yılında Adapazarı'nın bir kültür merkezi olabilir. Otopark yerleri olan, yeşilliği olan, havuzları olan,

kadınların rahat edebileceği, bankları, parkları, küçük kulübeleri olan, altı aylık, sekiz aylık lisan kurlarının konsantre olarak yapılabileceği veyahut yaşlı bir takım teyzelerin vesailerinin kenarda bakım evinin yapılabileceği, böyle entegre bir tesis kurmak imkânı olur.

Böyle şehrin içinde, sıkışık yerlerde, apartmanlar birbirine bakarken, park yeri imkânı yok, gürültü ve patırtı içinde bu gibi şeyler kolay olmadığı için, biz bunu şimdiden görürsek, 2000 yılına hazırlanırsak, ileriye dönük bir çalışma olarak her il ve ilçe buna göre hazırlık yaparsa, sanıyorum kısa zamanda bunun faydasını göreceğiz.

Benim müşahedem şu; bizim şehirlerimizde oturan insanlar kırların kıymetini henüz bilmiyorlar, kırlarda oturan insanlar da ellerindeki nimetin kıymetini bilmiyorlar. Köylerden şehirlere bir hücum var, bu şehirleri dejenere ediyor. Halbuki Amerika'da ve İngiltere'de -mesela- şehirlerden kırlara doğru, kırsal alana doğru zenginler mümkün olduğu kadar uzakta bulunuyorlar. Çiftlikleri, malikâneleri uzak tarafta bulunuyor. Atlarına biniyorlar, kendi arazilerine geziyorlar, temiz

hava, böyle golf oynuyorlar vesaire... Film-lerde görmüşsünüzdür, Batı ülkelerine gidenler de bilirler. Halkımız bunu belki beş sene, belki on sene sonra anlayacak. Biz önceden anlayıp da tedbirimizi alırsak, sanıyorum, birçok meselemizi birbirine bağlı olarak buralarda halledebiliriz. Eğer bu konuşulmadı ise lütfen not alırsınız. Konuşulduysa ben bir kere daha kendim söylemek suretiyle tekit etmiş oluyorum.

İnşaallah Adapazarı'nın bir dahaki toplantısı bu tesisinde olur. Ötekisini de yazlık tesis diyelim, şöyle 100-150 dönüm arazisi olan bir yerde... Bir taraftan cumartesileri, pazarları kardeşlerimiz arabalarına atlayıp ellerinde kazmalar, kürekler, fidanlar, sonbaharda, ilkbaharda, oralarda Allah rızası için ağaç dikiyorlar ve kendileri için tesbih edecek, sadaka-i câriye olacak işler yapıyorlar. Bir taraftan da planlı mimarların nezaretinde, bizim kültür alanlarımız yani her türlü toplantının spor ihtiyacını karşılayacak, gençlerimizi yetiştirmemize vesile olacak, çeşitli sporları yapmamıza vesile olacak... Şimdiye kadar herhalde Türkiye'nin herhangi bir yerinde böyle bir şey

yok, ben rastlamadım. Bunu kendimiz yapmış oluyoruz. İlk defa biz yaparsak “Kendi spor alanını kendin yap. Kendi piknik alanını kendin yap.” gibi bir [teşvikle ile] bu hususta çok masraf da yapmadan, çalışmalara şimdiden girersek, sanıyorum -seneler çok çabuk geçiyor-beş sene sonra birçok ilde ve ilçede herkesin müracaat edeceği; “Aman, salonunuzu lütfen bize tahsis eder misiniz? Bir nişanımız var da, bir konferansımız olacak da...” diye böyle müracaat edeceği yerler hâline gelecek şubelerimiz.

Bu çalışmalar geniş yerleri istiyor. Bizim çalışmalarımız ne kadar çok insana hitap ederse o kadar müessir olduğu için inşaallah faydalı olur.

b. Yayın Faaliyetleri

Ayrıca yayınlarımız çok önemli. Seha yayınlarımız, Hocamız’ın eserlerini neşretmekten başladı. Hepimizin evinde Hocamız’ın eserleri vardır. Şöyle bir çanta hâlinde de şimdi hazırlamışlar. Fakat dinamik, güncel, gençliğe hitap eden, gri kesime hitap eden, yani henüz İslâm’ı çok iyi anlayamamış ama

üzerinde çalışılırsa inşaallah müspet sonuç alınabilecek kimselerin ıslahına ve irşadına, doğru yola kazanılmasına vesile olacak yayınları, bilimsel yayınları ve diğer ihtiyacımız olan yayınları yapacak hâle gelebilirsek inşaallah onlar da iyi sonuç verir.

Önümüzdeki toplantı için sadece davet beklemeyin lütfen. Sadece burada ayarlanmış olan programa kendimiz gelip de katılıyoruz diye düşünmeyin. O program sadece sizin omzunuzdaymış gibi düşünerek kendiniz orijinal fikir üretin, projeler üretin, etrafınızı dikkatle inceleyin. Teklifle gelin, yeni fikirlerle gelin, orijinal fikirlerle gelin.

Aslında bu toplantıların amaçlarının en başında, belki birinci sırada müslümanın müslümanla karşılaştığı zaman, Allah'ın onların gönüllerine ilham ettiği yeni fikirlerdir. En büyük amaç odur. Hadîs-i şerîfte şöyle ifade ediyor:

Ve men iltekâ mü'minâni kattu illâ efâda'llâhu ehadhimâ min sâhibihî hayrâ.
“İki müslüman bir araya gelirse Allah mutlaka birinden ötekisini istifade ettirir.”

“İki müslüman bir araya geldi mi mutlaka bir istifade olur.” buyuruluyor.

c. Haberleşme En Önemli İştir

Onun için bu buluşmaların, bu istifadele-
rin sağlanmasına...

Hani “Bârîka-i hakikat müsâdeme-i efkâr-
dan doğar.” diye bir sözü hep edebiyat dersle-
rinde duymuşuzdur. Bu toplantılardan birta-
kım hakikat şimşekleri, ışıkları, nurları hasıl
olur. Haberleşmemiz en önemli iştir. Bu da bir
haberleşme işlemidir. Bir araya geldik, toplan-
dık, ayrıldık; bu bir haberleşme çalışmasıdır.
Nasıl haberleşiyoruz?

Bir araya gelmek sureti ile, konuşmak su-
retiyle haberleşiyoruz. Haberleşmek çok
önemlidir.

Yalnız kalan insanlar dejenere oluyor
veya geri kalıyor veya dumura uğruyor veya
statikleşiyor veya küf bağıyor veya muhitten,
hayatiyetten kopuyor. Bunu kendi akrabala-
rımda, köyümde tecrübe olarak gördüm. Kö-
yün ağası iken, hatırlı kimseleri iken kenara
çekilmiş, dışarı ile irtibatını kurmamış olan in-

sanlar en geri planda kaldılar. Köyün hiç vasıfsız elemanı iken dışa açılan insanlar, dışla irtibatı olan insanlar, çocukları yetiştirdi, bir nesil sonra durumları değişti. Eski ağalar adeta köle gibi oldu. Bizde ağalık ve kölelik yok; ama eski köleler adeta ağa oldu. Vasıfsızlar evsaf kazandı. Bir demircinin çocuğu doktor oldu, şehre yerleşti, büyük bir gelişme gösterdi. Ağanın en büyük çocuğu okumadı, köyde köylü kasketli, yamalı pantolonlu bir insan olarak kaldı. Ayrıca çevre ile irtibatı olmadığı için de kültür bakımından çok büyük mahrumiyetlere uğradı.

Taşra ile İstanbul arasında bile kültür bakımından büyük fark vardır. Çünkü İstanbul'da bir kültür hareketi çok daha çabuk yayılır, toplantılar çok daha fazladır ve orada kültürel gelişim daha fazladır. Taşrada bir insan, hele İstanbul'da yaşamışsa, taşrada bir yerde biraz vazife görmek zorundaysa, İstanbul'un havası burnunda buram buram tüter, o kültürel çalışmaları özler. Çünkü orada o çalışmalar o kadar değildir.

İşte bu haberleşme bu bakımdan son derece önemli oluyor. Zaten biz haberleşmenin

bir vasıtası olarak periyodik yayınları da çıkarmak ihtiyacını duyduk. Mecburuz, kendimizi yetiştirmek için. Gelişmemiz için, kalitemizin yükselmesi için, zorlayıcı, itici bir güç olarak yayınları çıkartıyoruz. İnşallah bu haberleşmeyi sağlayacak kompüterize olmak meselesine önem verin.

Ben Avustralya'dan Türkiye'ye gelişimde Singapur'dan geçerken, Singapur'u bizim çağımızdan ileride gördüm. Amerika'yı da görmüştüm, Almanya'yı da çok yakından tanıyorum, çok kaldım Almanya'da. Fakat Singapur'u şaşılacak derecede onlardan daha ileri gördüm. Çağın bütün icatlarını birden getirmiş, sermaye birden akmış. Ben Singapur'u yirmibirinci yüzyılda gördüm. Parklarıyla, bahçeleriyle, yollarıyla, otelleriyle, haberleşmesi ile, otelin içindeki cihazlarla... Otelin odalarında anahtarlar yok. Size tren bileti gibi bir kart veriyorlar, kartı anahtar gibi sokuyorsunuz deliklerinden, kapı öyle açılıyor. İçeriye giriyorsunuz, elektrik düğmesi aradım ben. Meğer o kart yine bir yere sokulacaktı. O sokulduğu zaman bütün elektrik cihazları çalışmaya başlıyor. Kapıyı kilitlemek için o kartı çektiğiniz

zaman, birkaç dakika sonra bütün elektrik cihazları kendiliğinden [kapanıyor.] Böylece yangın çıkması, cihazın patlaması vesaire gibi [bir] durum yok. Her şeyi ayarlamışlar.

Yirmibirinci yüzyılda belki Amerika çölleşebilir, geri kalabilir; Güneydoğu Asya medeniyetin daha büyük merkezi hâline gelebilir gibi şeyler aklıma geldi. Zaten Japonya'nın böyle birçok ülkeyi zorladığı, arkadan sürüklediği muhakkak. Onların biraz daha ileriye gittikleri, bir Güneydoğulu, Doğulu, Asyalı inatıyla galiba Amerika'yla gizli rekabetler vesaireler dolayısıyla gelişmeler gösteriyorlar.

Bunu ben kendimiz için de temenni ediyorum. Biz de Türkiye'de, Türkiye içinde kompüterize olan bir toplum olalım. Her şeyi böyle en son bilimsel [gelişmelere] göre yapan, bir düğmeye bastığın zaman birçok şeyi yapan, çantası bir kompüter olan, artık içinde birçok bilgileri kitap hâlinde taşıyıp da bir omuzu aşağı sarkan insan durumundan kurtulmamız lazım diye düşünüyorum. Çağın en son icadı neyse onu yapmalıyız. Fatih Sultan Mehmet'in yirminci yüzyıldaki torunları, hemşehrileri ola-

rak veya kardeşleri olarak biz de gemileri karada mı yürüteceğiz, havan topları mı yapacağız, ne yapacaksak, bizim de buluşlarımız olmalı. Biz de çağrı en yakından takip etmeliyiz. Başkaları, bizim ne yaptığımızı böyle ağzı açık, hayretle seyretmeli. Böyle olmazsa düşmana galebe çalamayız. Düşmanımızdan üstün olmazsak onlara müessir olma imkânımız olmaz. Düşmanımızı anlamazsak İslâm'ı yaymakta hizmetimizi tam yapmamış oluruz. Zaten müslümana her şeyin ahseni ve hüsnâsı yakışır, yani en güzel ve en mükemmel yakışır.

d. Yaptığımız İş En Güzel ve En Mükemmel yapmak

Onun için, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bir hadîs-i şerîfi ile sözümü kesmek istiyorum. “Allah hangi işi yaparsa yapsın, en mükemmel tarzda yapan insana rahmetini ih-san eder, rahmetine gark eder.” diyor Peygamber Efendimiz. Yaptığı şeyi en mükemmel şekilde yapacak. Usta ise, diyelim ki elinden bir marangozluk eseri çıkacaksa, o eser marangozluk şaheseri olmalı. Demirci ise demircilik şaheseri olmalı. Hangi iş ise... Hattatsa Hafız Osman gibi olmalı, birinci sınıf olmalı.

Biz de her yaptığımız şeyi en mükemmel tarzda yapmalıyız.

Bizde bir güzellik aşkı olmalı, mükemmellik aşkı olmalı. En güzeli kazanma hırsı olmalı, yarış olmalı. Yarışsız insan gelişemez. İnsan hatta kendi kendisiyle bile yarışmalı. “Dün ben dakikada şu kadar kelime okuyordum, acaba bunu arttırabilir miyim?” diye düşünmeli. “Geçen sene şunu yaptım, acaba bu sene daha fazlasını yapabilir miyim?” diye hesaplamalı. “Geçen sene şu kadar milyon hayır verdim, acaba bu sene onu ikiye katlayabilir miyim?” diye düşünmeli. Daima kendimizle yarışmalıyız. Kendimizden daha mükemmel gördüğümüz insanları örnek almalıyız. Ahsenin, en güzelin ve ekmelin, en mükemmelin talipleri olarak çalışmalıyız. Allahu Teâlâ hazretleri üstün muvaffakiyetler ihsan eylesin. Rızasına vasıl olanlardan eylesin. Sevdiği razı olduğu kulların zümresiyle haşreylesin. Dünyası da âhireti de bahtiyar olan ve bir gün gelip de vâdesi yetip de Rabbine döneceği zaman sevinerek, uçarcasına, koşarcasına, bir gül bahçesine girercesine bu hayattan öbür tarafa gidenlerden eylesin. Âhirette de bu dünyada yaptıklarının

mükâfatını görüp Allahu Teâlâ hazretlerinin *fe-ni'me ecrü'l-âmilin* “Dünyada salih amel-ler, hayırlı işler, hayrât u hasenât yapanların mükâfatları, ecirleri ne güzel!” diye, gıpta ile, tahsin ile bahsettiği durumda olanlardan eylesin. Bu dünyada Resûlullah Efendimiz'den çok asırlar sonra dünyaya geldik. Ama tekkemiz olarak, büyüklerimiz Resûlullah Efendimiz'in sünnetine sarılmayı prensip edinmiş. Allah mekânlarını cennet eylesin; şefaatlerine, iltifatlarına, himmetlerine nâil eylesin. Sünnet-i seniyyeyi ihyâ edene şehit sevapları verileceği için, sünnet-i seniyye yolundayız, Efendimiz'in izinde gitmek arzusundayız. Allahu Teâlâ hazretleri onun gül cemâlini rüyalarda sık sık görmeyi nasip etsin. Âhirette de köşkümüzü köşküne komşu eylesin. Cennetiyle cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
17 Zilka'de 1410 / 10.06.1990
Adapazarı

[Bütün KONFERANSLAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

